

Kotoutumisojelman 2025

**Salon kaupunki
Someron kaupunki
Marttilan kunta
Koski Tl kunta**

Sisällysluettelo

1. Johdanto
2. Kotoutumisohjelman kuvaavan asiakirjan laadinnan prosessi, viestintä
3. Osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi ja monialaisen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi (KotoL 14 ja 15 §)
4. Osaamisen ja kotoutumisen ja monialaisen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnin pohjalta laadittava kotoutumissuunnitelma tai monialainen kotoutumissuunnitelma (KotoL 16 ja 17 §)
5. Monikielinen yhteiskuntaorientaatio (KotoL 25 §)
6. Kotoutumiskoulutus (KotoL 26 ja 27 §)
7. Muu koulutus ja palvelut, jotka edistävät suomen ja ruotsin kielen osaamista, luku- ja kirjoitustaitoa, yhteiskunta- ja työelämävalmiuksia sekä työllistymistä ja yrittäjyyttä
8. Kotoutumisohjelman aikainen ohjaus ja neuvonta
9. Muut kunnan järjestämistä olevat palvelut kotoutumisen edistämiseksi
10. Liitteet
  - Liite 1: Maahanmuuttaja- työpajat Salossa. Yhteenveto.
  - Liite 2: Someron maahanmuuttajien työpajan yhteenveto.
  - Liite 3: Someron kaupungin näkökulma kotoutumisohjelmaan.

1. Johdanto

Salon työllisyysalueen kunnat päättivät laatia kuntien yhteisen kotoutumisohjelman. Salon kaupunki toimii vastuukuntana. Salon työllisyysalueen kuntien yhteisessä kotoutumisohjelmassa kuvataan kuntien kotoutumisen alkuvaiheen palvelukokonaisuus, sekä linjataan paikallisella tasolla maahanmuuttajien kotoutumiseen liittyvät tavoitteet, haasteet, kehittämistoimenpiteet ja resurssien kohdentaminen.

Salossa on voimassa oleva Salon kaupungin ohjelma kotoutumisen edistämiseksi (2024-2025). Uuden kotoutumisohjelman laatimisen tarve liittyy uusien tehtävien asettamiseen kunnille vuodesta 2025, sekä Salon työllisyysalueen kuntien yhteistyön järjestämiseen. Tämä asiakirja toimii ohjelman lisäyksenä ja kotoutumispalveluiden kehittämisen pohjana.

Kuvaus maahanmuuttajien profiilista

Salo

Tilastokeskuksen mukaan Salossa asuu 4273 vieraskielistä (31.12.2023) eli noin 8,4 % asukkaista. Kotoutumisajalla olevia on yli 600 henkilöä. Kaksitoista puhutuinta kieltä ovat:

- venäjä 905
- viro 720
- ukraina 600
- kurdi 312
- albania, 182
- englantia 142
- thai 134
- arabia 128
- puola 114
- kiina 98
- farsi 69

Somero

Somerolla asuu vieraskielisiä noin 450 henkilöä ja heidän osuutensa koko väestöstä on 5,4 %. Suurin osa vieraskielisestä väestöstä on tilapäisen suojelun piirissä olevia ukrainalaisia sotapakolaisia. Kotoutumisajalla on noin 250 henkilöä. Someron muu maahanmuuttajaväestö oleskelee työperäisellä tai perhesuhteisella luvalla. Lisäksi on yksittäisiä pysyvällä oleskeluluvalla asuvia. Puhutuimmat kielet ovat ukraina, viro ja venäjä.

Marttila

Marttilassa asuu vieraskielisiä noin 60 henkilöä ja heidän osuutensa on 3,4 %. Suurin osa vieraskielisestä väestöstä on työperäisen maahanmuuton kautta tulleita. Puhutuimmat kielet ovat ukraina ja venäjä. Tilapäisen suojelun piirissä on joitain henkilöitä.

Koski Tl

Kosken Tl kunnassa asuu vieraskielisiä noin 110 henkilöä ja heidän osuutensa on 5,0 %. Suurin osa vieraskielisestä väestöstä on työperäisen maahanmuuton kautta tulleita. Puhutuimmat kielet ovat ukraina ja venäjä. Tilapäisen suojelun piirissä on joitain henkilöitä.

Vieraskielisten osuus väkiluvussa vuosina 2010-2023. Lähde: Tilastokeskus 31.12.2023.

Vuosi:	Koski TI	Marttila	Salo	Somero
2010	1,7	1,0	4,9	1,9
2011	2,2	1,1	5,1	2,2
2012	2,8	1,2	5,2	2,3
2013	3,0	1,3	5,3	2,4
2014	3,7	1,7	5,6	2,8
2015	3,9	1,8	5,7	2,8
2016	4,7	1,9	5,9	3,0
2017	4,4	2,1	6,0	3,1
2018	4,1	2,5	6,1	3,0
2019	4,2	2,6	6,2	3,4
2020	4,1	2,8	6,5	3,6
2021	4,3	2,8	6,7	3,7
2022	4,6	2,9	7,1	3,8
2023	5,0	3,4	8,4	5,4

Kunnissa kotoutumishjelmaa koordinoiva taho:

Salon kaupunki - Työllisyyspalvelut
Somero - Elinvoimapaalvelut
Marttila, Koski tl - Elinvoimapaalvelut

Kotoutumishjelmaa kuvaavan asiakirjan yhteyshenkilö ja yhteystiedot:

Minna Virta, minna.k.virta@salo.fi, p. 02 778 2161
Kotoutumishjelmaa kuvaava asiakirja on laadittu 18.11.2024.

Kotoutumishjelmaa kuvaavan asiakirjan laatimiseen osallistuvat yhteistyökumppanit:

Kotoutumishjelmaa kuvaavan asiakirjan laatimiseen on osallistunut Salon työllisyysalueen jokaisen kunnan edustajat.

Kotoutumishjelman seuranta

Salon alueella perustetaan yhteistyöryhmä huomioiden lakimuutokset.

Työryhmä, joka seuraa kotoutumishjelman toteutumista, koostuu:

- Salon kaupunki: Elinvoimapaalvelut, sivistyspalvelut, nuorisopalvelut, vapaa-aikapalvelut
- Someron kaupunki: Elinvoimapaalvelut, sivistyspalvelut (myös opistojen edustajat)
- Marttila, Koski tl – Elinvoimapaalvelut

Työryhmän kokoukset noin kahden kuukauden välein, kaksi kertaa vuodessa laajennettu kokous, mihin kutsutaan yhteistyökumppanit. Yhteistyökumppanit: Varsinais-Suomen hyvinvointialue (sosiaali- ja terveystalvet), yhteisöt, ELY-keskus, Kela, Poliisi, Maahanmuuttovirasto, muut yhteistyökumppanit tarpeen mukaan.

2. Kotoutumisohjelman laadinnan prosessi ja viestintä kunnassa:

Kotoutumisohjelman kuvaavan asiakirjan prosessi

1. Kotoutumisohjelma suunniteltiin ja laadittiin Salon ja Someron kaupunkien sekä Kosken Tl. Ja Marttilan kuntien edustajien yhteistyönä.
2. Lakisäteisten kotoutumispalveluiden kuvaus, vastuutahojen määrittely, kuntien yhteistyön kuvaus.
3. Osallistuvan periaatteen toteuttaminen. Salossa ja Somerolla on järjestetty viisi työpajaa eri ryhmille:
  - maahanmuuttajille; Salossa kaksi työpajaa 25.9.2024, yhteensä 68 osallistujaa Somerolla yksi työpaja 24.10.2024, 14 osallistujaa
  - Salon kaupungin sisäisen koordinoitiryhmälle 30.9.2024, 9 osallistujaa
  - Salon maahanmuuttajaneuvostolle 22.10.2024, 12 osallistujaa

Asiakasviestintä kotoutumisohjelmaa kuvaavasta asiakirjasta

1. Salon ja Someron kaupungin kutsut työpajoihin (monikielinen).
2. Kotoutumisohjelman saavutettava versio selkokielellä. Julkaisu kaupunkien nettisivuilla alkuvuonna 2025.
3. Viestintä kotoutumisohjelman toteuttamisesta selkokielellä puolen vuoden välein vuodesta 2025 lähtien.

Kotoutumisohjelmaa kuvaavan asiakirjan käsittely- ja hyväksymisprosessi kunnassa:

Salon kaupunki: Kotoutumisohjelmaa kuvaava asiakirja käsitellään elinvoimajaoston kokouksessa 26.11.2024.

Someron kaupunki: Kotoutumisohjelmaa kuvaava asiakirja käsitellään kaupungin hallintosäännön mukaisesti kaupunginhallituksen kokouksessa 9.12.2024.

Marttilan kunta: Kotoutumisohjelman kuvaava asiakirja toimitetaan kunnan hallituksen kokoukseen 9.12.2024.

Kosken tl kunta: Kotoutumisohjelman kuvaava asiakirja toimitetaan kunnan hallituksen kokoukseen 16.12.2024.

3. Osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi ja monialaisen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi (KotoL 14 ja 15 §)

Kuvaus palvelusta

Osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen Salon työllisyysalueen (Salo, Somero, Koski TI ja Marttila) kotoutuja-asiakkaille tekee Salon kaupungin työllisyyspalvelun kotoutumistiimi kotoutumisen alkuvaiheessa. Osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi tehdään pääosin omana työnä tarvittaessa monialaisesti osana työnhakijoiden palveluprosessia ja mahdollisesti palveluntuottajia käyttäen. Tähän liittyvän kielitaidon testausta luku- ja kirjoitustaidottomille tehdään Salon kansalaisopistossa.

Vastuutaho

Työnhakijat: Pääosin omana työnä työvoimaviranomainen lähipalveluna (menetelminä haastattelut, asiakirjat, tarvittaessa palveluntuottajan selvitykset/arvioinnit). Työvoiman ulkopuolella oleville arvioinnin tekee Salon kaupungin työllisyyspalvelut.

Työnhakijat: Kototiimi lähipalveluna.

Työvoiman ulkopuolella: Salon kaupungin työllisyyspalvelut ja Varhan edustajat yhteistyössä, mahdollisesti lähipalveluna.

Yhteistyö

Työvoimaviranomainen ja hyvinvointialueen (Varha) sosiaalityön työntekijät pitävät yhteistyöpalavereita viikoittain, joissa sovitaan tarvittaessa jatkosuunnitelmia ja ohjataan asiakkaita sosiaalityön palveluntarpeen arviointiin.

4. Osaamisen ja kotoutumisen ja monialaisen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnin pohjalta laadittava kotoutumissuunnitelma tai monialainen kotoutumissuunnitelma (KotoL 16 ja 17 §)

Kuvaus palvelusta:

Kotoutumissuunnitelman Salon työllisyysalueen työnhakijoille tekee työvoimaviranomainen eli Salon kaupungin työllisyyspalvelut (Kototiimi). Kototiimin vastuulla on arvioida monialaisuuden tarve ja kutsua yhteistyötahoja tarvittaessa kotoutumissuunnitelman laadintaan.

Kotoutumissuunnitelman laadinta ja päivitys tehdään mahdollisuuksien mukaan fyysisenä lähipalveluna.

Työvoiman ulkopuolella oleville kotoutumissuunnitelman tekee Salon kaupungin työllisyyspalvelut (muu kuin työvoimaviranomaisen kotoutumistyö). Suunnitelman tekee virkasuhteessa oleva kunnan työntekijä. Kotoutumisohjaaja arvioi monialaisuuden tarvetta ja kutsuu yhteistyötahoja tarvittaessa. Tärkeät yhteistyötahot ovat Varsinais-Suomen hyvinvointialue ja työvoimaviranomainen.

Vastuutaho kotoutumissuunnitelmien laatimisessa

Työnhakijat: Kototiimi lähipalveluna.

Työvoiman ulkopuolella olevat: Salon kaupungin työllisyyspalvelut lähipalveluna.

Monialaisen kotoutumissuunnitelman laatimisesta kunnassa vastaavat Salon kaupungin työllisyyspalvelut.

Yhteistyö

Monialainen kotoutumissuunnitelma laaditaan tarvittaessa. Tarve yleensä syntyy, kun kotoutuja on alaikäinen, kotivanhempi, tai kotoutujalla on vaativa terveydentila. Jokaisella viranomaisella on vastuu arvioida monialaisen kotoutumissuunnitelman tarve ja kutsua yhteistyötahot mukaan. Salon kaupungin työllisyyspalvelut ja Varsinais-Suomen hyvinvointialue tekevät tiivistä yhteistyötä. Varhassa toimii maahanmuuttajayksikkö, joka on ensisijainen yhteistyökumppani. Salon työllisyyspalvelut tekevät yhteistyötä myös Soihtu-tiimin, gerontologisen yksikön, perheoikeudellisen yksikön ja terveystyöryhmien kanssa.

5. Monikielinen yhteiskuntaorientaatio (KotoL 25 §)

Kuvaus palvelusta:

Palvelua tuotetaan pilotoinnin avulla vuonna 2025 suurimmille kieliryhmille sekä kehitetään räätälöidysti muiden kieliryhmien palvelua. Työnhakijoiden palvelu voidaan toteuttaa pilottivaiheessa osana kotoutumiskoulutusta tai ennen sen aloitusta. Työvoiman ulkopuolisille kotoutumisen alkuvaiheessa.

Kohderyhmät Salossa ovat ukrainalaiset pakolaiset, sekä perheen perusteella ja työn perusteella eri maista tulleet Suomeen. Somerolla suurin osaa yhteiskuntaorientaation asiakkaita on ukrainalaisia pakolaisia. Salossa (marraskuu 2024) on noin 700 työllisyyspalvelun kotoutuja-asiakasta. Työvoiman ulkopuolella arvion mukaan noin 100-150. Somerolla työikäisiä noin 150, työvoiman ulkopuolella noin 25-30. Marttilassa ja Koskella määrät ovat suhteellisen pieniä, työvoiman ulkopuolella olevia vieraskielisiä on muutamia molemmissa kunnissa.

Palvelua toteutetaan pilottina Salon kaupungin työllisyyspalveluiden henkilöstön osaamista hyödyntäen. Palvelun edistämiseksi kunnat harkitsevat erilaisia vaihtoehtoja, kuten maakunnallinen ja valtakunnallinen yhteistyö, palveluiden hankinta, oman osaamisen kartoittaminen.

Kunnissa on tarve järjestää yhteiskuntaorientaatio ukrainan, venäjän, kurdin, arabian, pashton, persian, turkin, latvian, thain ja englannin kieleillä. Salossa on paljon yksittäisten kielten kotoutuja-asiakkaita, sen takia yhteistyö maakunnallisella ja valtakunnallisella tasolla on erittäin tärkeää palveluiden varmistamiseksi.

Palvelua toteutetaan mahdollisimman pian työnhakijaksi ilmoittautumisen jälkeen ennen tai osana kotoutumiskoulutusta. Työvoiman ulkopuolella oleville palvelua järjestetään mahdollisimman pian kotoutumissuunnitelman laatimisen jälkeen.

Vastuutaho

Salon työllisyysalueen monikielisestä yhteiskuntaorientaatiosta vastaa Salon kaupungin työllisyyspalvelut.

Yhteistyö

Kunta toteuttaa yhteiskuntaorientaation osittain itsenäisesti, oman henkilöstön osaamista hyödyntäen, osittain yhteistyössä maakunnallisella ja valtakunnallisella tasolla. Lisäksi harkitaan myös palvelujen hankintaa.

Yhteistyötahot: oppilaitokset, kotoutumiskoulutuksen järjestäjät. Kansalaisopistot, palvelun tuottajat, erilaiset yhteistyötahot maakunnallisella ja valtakunnallisella tasolla.

6. Kotoutumiskoulutus (KotoL 26 ja 27 §)

Kuvaus palvelusta:

Kotoutumiskoulutus työnhakijana oleville kotoutujille:

Vuodelle 2025 kotoutumiskoulutuksen toteuttamiseksi Salon työllisyysalueen työnhakijoille otetaan vastaan ELY:n hankintasopimus, jonka mukaan Salon seudun koulutus Oy (Edusalo) toteuttaa palvelun. Sopimus päättyy viimeistään vuoden 2025 syksyllä. Kotoutumiskoulutuksen uutta hankintaa suunnitellaan kevästä 2025 alkaen. Tavoitteena on, että tarvittaessa työvoimaulkopuoliset voivat osallistua kotoutumiskoulutukseen.

Kotoutumiskoulutus muille kuin työnhakijana oleville kotoutujille:

Työvoiman ulkopuoliset kotoutujat voivat tarvittaessa osallistua työvoimaviranomaisen järjestämän kotoutumiskoulutukseen.

Kotivanhemmille järjestetään kotoutumisen edistämisen toimintaa, joka sisältää suomen kielen opetusta. Vastuutaho on Salon kaupungin työllisyyspalvelut.

Kielitaidon päättöttestaus (KotoL 26 §):

Kielitaidon päättöttestaus liittyy ainoastaan niihin kotoutumiskoulutuksiin, joissa noudatetaan Opetushallituksen opetussuunnitelman perusteita. Päättöttestaus järjestetään osana kotoutumislain mukaista kotoutumiskoulutusta.

Kotoutumiskoulutukseen kuuluu kielitaidon päättöttestaus palveluntuottajalla (Edusalo). Lisäksi koulutukseen osallistuvilla on tarvittaessa mahdollisuus YKI-testaukseen palveluntuottajan järjestämänä.

Vastuutaho

Salon kaupungin työllisyyspalvelut.

Yhteistyö:

Työllisyyspalvelut, oppilaitokset, muut työllisyysalueet.

7. Muu koulutus ja palvelut, jotka edistävät suomen ja ruotsin kielen osaamista, luku- ja kirjoitustaitoa, yhteiskunta- ja työelämävalmiuksia sekä työllistymistä ja yrittäjyyttä

Kuvaus palvelusta:

Salo: Luku- ja kirjoitustaidon koulutuksen järjestää kansalaisopisto.

Somero: luku- ja kirjoitustaidon koulutus mahdollista järjestää kansalaisopistolla, mutta Somerolla asiakkailta ei ole ollut tarvetta.

Kansalaisopisto, kaupungin muu oma toiminta.

Marttila, Koski Tl: Auranmaan kansalaisopistossa on tarjolla suomen kielen perusteet kursseja. Vieraskielisille tarjotaan mahdollisuutta osallistua Salon kaupungin kursseille. Marttilalla ja Kosken Tl kunnilla ei ole ollut tarvetta järjestää omia kursseja.

Muita edellä mainittuja teemoja sisältäviä koulutuksia tai palveluita on tarjolla kunnissa:

Salo: Aikuisten perusopetuksen alkuvaiheen opetuksen järjestää kansalaisopisto.

Salon kaupunki järjestää yhteistyössä oppilaitosten (Kansalaisopiston ja Edusalon) kanssa erilaisia kielikursseja kotoutumiskoulutukseen jonottaville. Kaupungilla on tarjoilla myös TUVÄ-koulutusta. Palvelut järjestetään erilaisten rahoitusten kautta, käyttäen laskennallisia korvauksia ja hankerahoitusta.

KotoSalo ja KotoSomero -hankkeen avulla edistetään maahanmuuttajien työllistämistä Salossa ja Somerolla. Hanke tarjoaa koulutuksia, työpajoja ja tapahtumia.

Somero: kaupunki järjestää koulutukset yhteistyössä koulutuskuntayhtymien kanssa. Esimerkiksi hoiva-alan koulutus, hygieniapassin suorittaminen, suomen kielen koulutus, suunniteltu digiosaamisen koulutus, CV-pajat, osaamisen tunnistaminen ja työharjoittelu.

Marttila, Koski Tl: tulevat koulutukset järjestävät Salon kaupungin työllisyyspalvelut.

Vastuutaho muun koulutuksen ja palveluiden järjestämisestä

Salo: Elinvoimapalvelut

Somero: Elinvoimapalvelut.

Marttila, Koski Tl: Elinvoimapalvelut

Yhteistyö:

Salo: tiivis yhteistyö oppilaitoksien kanssa (SSKKY, Kansalaisopisto).

Somero: tiivistä yhteistyötä koulutuksen järjestäjien kanssa (SSKKY, LHKKY). Yhdistyksien kanssa yhteistyö (kielikahvila).

Marttila: Auranmaan kansalaisopisto, SSKY, Novida

Koski TI: SSKKY, Someron kansalaisopisto

8. Kotoutumisohjelman aikainen ohjaus ja neuvonta (KotoL 13 §:n 1 mom. 5 kohta)

Kunnan vastuulla on tarjota maahanmuuttajalle kotoutumisohjelman aikaista ohjausta ja neuvontaa kotoutumissuunnitelman toteuttamisessa.

Kuvaus palvelusta:

Salo: HelppoSalo (ohjaus- ja neuvontapalvelut), YKS-hanke, kotoutumisohjaajat. Ohjaus- ja neuvontapalvelut on toiminut hankkeena vuodesta 2021. Palvelut kehitetään ja kielivalikoima tarkistetaan tarpeen ja maahanmuuttajien väestön muutoksien mukaan. Lähipalvelu, ajanvarauksella ja walk-in -periaatteella.

Somero: järjestää yhteistyössä Salon kaupungin kanssa lähipalveluna ja tarpeen mukana etänä. Asiakaskunta vaikuttaa kielivalikoimaan. Somero käyttää tulkkipalvelua tarvittaessa. Somerolla voidaan mahdollisuuksien mukaan hyödyntää Salossa toimivia hankkeita.

Marttila, Koski TI: järjestävät yhteistyössä Salon kaupungin kanssa lähipalveluna ja tarpeen mukana etänä. Asiakaskunta vaikuttaa kielivalikoimaan. Marttilan ja Kosken TI kunnat käyttävät tulkkipalvelua tarvittaessa. Kunnat voidaan mahdollisuuksien mukaan hyödyntää Salossa toimivia hankkeita.

Vastuutaho

Mitkä tahot/yksiköt vastaavat palveluiden järjestämisestä

Salo: Elinvoimapalvelut

Somero: Vastuukunta on Salo.

Marttila, Koski TI: Vastuukunta on Salo.

Yhteistyö:

Salo: laaja yhteistyö eri viranomaisten ja yhteisöjen kanssa valtakunnallisesti, maakunnallisesti ja kunnan tasolla. Palvelu tuottaa kunta itsenäiseksi.

Somero: yhteistyö yhdistyksien kanssa.

Marttila, Koski TI: yhteistyö yhdistyksien kanssa

9. Muut kunnan järjestämävastuulla olevat palvelut kotoutumisen edistämiseksi

Salon: Kotivanhempien kotoutumisen edistämisen toiminta. Kotihoidontuella oleville vanhemmille.

Liikuntapalvelut: kuntosalin käyttö vain naisille, liikuntakurssit kaikille ja vain naisille, maksuton käynti KotoSalon hankkeen rahoituksen avulla. Neuvontapalvelut liikuntaharrastuksista, tiivis yhteistyö kotoutumispalveluiden kanssa.

Mentorointi: ohjaus harrastuksiin lapsille ja aikuisille, jalkautuva toiminta.

Kotoutumispalvelut: kotoutumisohjaajan henkilöstöresurssi palveluiden (kotivanhempien toiminta ja ohjaus- ja neuvonta) toteuttamiseksi. Työpajat, tapahtumat, infotilaisuudet eri kielillä kaupungin palveluista, terveyden ja sosiaalipalveluista, perustiedoista yhteiskunnasta. Kotoutukset henkilökunnalle.

Sivistyspalvelut: suunniteltu kotoutumisohjaajan henkilöstöresurssi vuodelle 2025.

Nuorisopalvelut: vuosi 2024-2025 etsivä nuorisotyöntekijä maahanmuuttajille.

Somero: Liikuntapalveluiden tuki: uimakoulut lapsille omana toteutuksena. Sivistyspalveluille on hankittu lisäresursseja kouluun ja päiväkotiin. Infotilaisuudet ukrainan kielellä kaupungin palveluista, terveyden ja sosiaalipalveluista, perustiedoista yhteiskunnasta.

Marttila, Koski TL: kuntiin hankitaan tarvittaessa lisäresursseja varhaiskasvatukseen ja perusopetukseen. Infotilaisuudet ukrainan kielellä kunnan palveluista, terveyden ja sosiaalipalveluista, perustiedoista yhteiskunnasta.

Muita palveluita ja toimintaa kotoutuja-asiakkaan kotoutumisen tueksi:

Salon: yhdistyksien toiminnan aktivointi ja yhteistyön kehittäminen.

Somero: yhdistystoiminnan yhteistyössä erilaiset tapahtumat (esim. kulttuuri-iltoja, lasten - ja nuortenleirejä, naapuritoiminta, koko perheen tapahtumia). Kaupunki tukee yhdistyksiä myös rahallisesti. Terveystieto yhteistyössä Varhan kanssa tulkin välityksellä.

Koski TL: yhdistyksien toiminnan aktivointi ja yhteistyön kehittäminen.

Marttila: yhdistyksien toiminnan aktivointi ja yhteistyön kehittäminen.

Palveluita yhteiskunta- ja työelämävalmiuksien sekä työllistymisen ja yrittäjyyden tukemiseksi/edistämiseksi:

Somero: LHKKY:n kanssa suunnitteilla kolmen koulutuksen sarja työelämävalmiuksien edistämiseksi. Yrittäjyyskoulutukset selkokielellä ja venäjän kielellä, digitaidot, CV-pajat, osaamisen viikko -tapahtuma. KotoSomero-hanke.

Marttila, Koski TL jatkossa palvelu tarjoaa Salon kaupunki.

Vastuutaho muiden palveluiden järjestämisestä

Somero: Elinvoimapalvelut. Muut tahot: Varha, Kela.

Yhteistyö:

Salo: Varha, Kela, hankkeet, yhdistykset, oppilaitokset, kansalaisopisto.

Somero: Varha, Kela, hankkeet, yhdistykset, oppilaitokset, kansalaisopisto.

Koski TI: Varha, Kela, hankkeet, yhdistykset, oppilaitokset, kansalaisopisto.

Marttila: Varha, Kela, hankkeet, yhdistykset, oppilaitokset, kansalaisopisto.

10.Liitteet

Liite 1: Maahanmuuttaja- työpajat Salossa. Yhteenveto.

Liite 2: Someron maahanmuuttajien työpajan yhteenveto.

Liite 3: Someron kaupungin näkökulma kotoutumisohjelmaan.